

Informativni letak o održivosti

> Opće informacije (prosinac 2023.)

Klimatske promjene nesumnjivo su jedan od najvećih izazova 21. stoljeća, i one će trajno promijeniti društvo i gospodarstvo.

Financijski sektor preuzeo je središnju ulogu kroz sveobuhvatno razmatranje klimatskih rizika i (su)financiranje preobrazbe prema klimatski neutralnom gospodarstvu.

Na temelju novih propisa Europske unije, investicijska društva i banke moraju izričito uzeti u obzir ciljeve svojih klijenata u pogledu održivosti. To zahtijeva da u kontekstu pružanja cjelokupnih usluga s financijskim instrumentima, investicijska društva i banke (potencijalnim) klijentima na transparentan način objave "čimbenike održivosti" financijskih instrumenata te da također steknu dovoljno detaljnih saznanja o individualnim preferencijama klijenata u pogledu održivosti.

Kako bismo Vas kao (potencijalnog) klijenta podržali kod donošenja informiranih odluka i dali preporuke vezano za Vaše preferencije u pogledu održivosti, ovime želimo pojasniti različite stupnjeve održivosti koje mogu imati financijski instrumenti.

> Što je preferencija u pogledu održivosti kod financijskih ulaganja?

Poduzetničke aktivnosti utječu na okoliš i društveno okruženje, ali se također moraju pridržavati i standarda koji se odnose na dobro upravljanje.

Kao što potrošači prilikom svakodnevne kupnje sve više obraćaju pažnju na način nastanka i proizvodnje hrane, ulagači sve više očekuju da tvrtke utvrde i objave okolišne i socijalne učinke svojih aktivnosti i u što većoj mjeri smanje negativne učinke.

Za privatne ulagače, u budućnosti će postati još očiglednije što održivo ulaganje zapravo podrazumijeva i kako njihova vlastita ulaganja utječu na okoliš i društvo.

ESG kriteriji – E („environment“) predstavlja okoliš, S („social“) socijalna pitanja i G („governance“) dobro korporativno upravljanje – etablirali su se kao kriteriji procjene održivosti u financijskom sektoru i pružaju vam jasniji pregled pri donošenju odluka o ulaganjima.

Okolišna pitanja mogu uključivati ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama, očuvanje biološke raznolikosti, sprečavanje onečišćenja i kružno gospodarstvo itd.

Socijalna pitanja mogu uključivati pitanja nejednakosti, različitosti i uključivosti, radnih odnosa, pitanja ljudskih prava itd.

Upravljačka pitanja mogu uključivati teme kao što su raznolikost struktura korporativnog upravljanja, borba protiv korupcije i podmićivanja, povećanje porezne transparentnosti itd.

> Koja su ulaganja održiva?

Ključno je pitanje što definira održivo ulaganje u skladu s temeljnim regulatornim zahtjevima. Možete odlučiti uložiti svoj novac s obzirom na **različite** ESG aspekte financijskih instrumenata. Važno je napomenuti kako ćete na tržištu pronaći **nekoliko vrsta financijskih proizvoda** s različitim stupnjevima zadanih ciljeva u smislu održivosti. Neki financijski instrumenti uzimaju u obzir aspekte ESG-a, na primjer, izračunom i objavom negativnog učinka ulaganja na okoliš ili društvo, dok drugi financijski proizvodi imaju za cilj utjecati na okoliš ili društvo.

Prema trenutnom regulatornom okviru, VAŠE preferencije u pogledu održivosti podrazumijevaju VAŠE preferencije u vezi sa sljedeće tri kategorije različitih financijskih instrumenata u koje možete ulagati:

KATEGORIJA A

Održiva ulaganja u gospodarske djelatnosti koje se smatraju okolišno održivima u skladu s EU taksonomijom za održive djelatnosti (Uredba o taksonomiji)

Cilj je EU taksonomije za održive djelatnosti pružiti ujednačeno shvaćanje onoga što bi se trebalo smatrati održivom gospodarskom aktivnošću.

EU taksonomija trenutačno je usmjerena samo na utjecaje na okoliš s dva klimatska cilja kojima ulaganje može doprinijeti:

- › Ublažavanje klimatskih promjena
- › Prilagodba klimatskim promjenama

Što to znači u praksi?

Unaprijed definiran raspon gospodarskih djelatnosti (nekretnine, proizvodnja, poljoprivreda i šumarstvo, vodoopskrba, promet, energetika, informiranje i komunikacije, stručne i znanstvene djelatnosti) za koje je EU taksonomija utvrdila da **najviše doprinose u smislu klimatskog utjecaja** ocjenjuju se u odnosu na konkretne ključne podatke (tj. granične vrijednosti za emisije, otisak CO2 itd.) i na temelju usklađenosti sa smjernicama OECD-a i Ujedinjenih naroda o poslovanju, ljudskim pravima i radnim pravima tijekom provedbe tih aktivnosti. Nakon provjere svih aktivnosti povezanih s ulaganjima prema kriterijima utvrđenima EU taksonomijom, određuje se koji udio održivih aktivnosti u okviru ulaganja zadovoljava te kriterije.

Ako odlučite definirati minimalni udio ulaganja usklađenih s EU taksonomijom u instrumente u svom portfelju, težite najsofisticiranijoj i podatkovno najintenzivnijoj razini kriterija ocjenjivanja održive ESG aktivnosti. S obzirom na nedostatak provjerenih i javno dostupnih podataka o usklađenosti u pogledu taksonomije kod većine poduzeća, izbor investicijskih proizvoda s većim postotkom ulaganja usklađenih s taksonomijom trenutačno je, nažalost, vrlo ograničen. To je zbog činjenice da su ovi zahtjevi relativno novi, a tvrtke u prošlosti nisu imale obvezu objavljivati podatke potrebne za ove izračune. Međutim, očekuje se da će se dostupnost podataka poboljšati u kratkoročnom razdoblju jer poduzeća imaju sve više iskustva u prikupljanju i objavljivanju pouzdanih i valjanih podataka.

Uzmimo stvarni primjer velike građevinske tvrtke.

Korak #1 je provjera ispunjava li trenutačna građevinska djelatnost tog društva kriterije izračuna u okviru EU taksonomije, što znači utvrditi postoje li utvrđeni kriteriji za konkretnu djelatnost.

Korak #2 je provjeriti doprinosi li građevinska aktivnost znatno ublažavanju klimatskih promjena. Potražnja za primarnom energijom (PED) izgrađenih zgrada, kojom se definiraju energetska svojstva zgrade, mora biti najmanje 10 % niža od nacionalnog praga utvrđenog za zgradu gotovo nulte energije (NZEB). Te se informacije mogu pronaći u energetskom certifikatu (EPC) zgrade. Zgrada se također podvrgava ispitivanju zrakopropusnosti i toplinskog integriteta kako bi se prijavila sva odstupanja od projektnog dizajna, te je potrebno izračunati životni vijek potencijala globalnog zagrijavanja (GWP).

Korak #3 je provjeriti da gospodarska aktivnost ne nanosi bitnu štetu niti jednom drugom ekološkom cilju. Za svaki od njih postoji strogi popis definiranih kriterija, npr. smatra se da ne postoji štetan učinak za "prijelaz na kružno gospodarstvo" u slučaju da se najmanje 70 % neopasnog građevinskog otpada i otpada od rušenja nastalog na gradilištu pripremi za ponovnu uporabu, recikliranje i drugu uporabu materijala. Ostali ciljevi sadržavaju i točne podatke kako bi se dokazalo nepostojanje štetnih učinaka. Svi ovi zahtjevi provjeravaju se posebnim analizama.

Korak #4 zahtijeva provjeru pridržava li se tvrtka ljudskih i radničkih prava. Uobičajena praksa je oslanjanje na javno dostupan Kodeks ponašanja same tvrtke i nepostojanje skandala/vijesti o neetičkom postupanju.

Korak #5 uključuje izračun udjela aktivnosti tvrtke usklađenih s taksonomijom. Može se definirati kao postotak prihoda ili prometa koji tvrtka generira od usklađenih aktivnosti. U našem primjeru može se dogoditi da građevinska tvrtka ima 60% prihoda koji dolaze od izgradnje zgrada koje su u skladu sa svim navedenim kriterijima. Možemo reći da je ulaganje "60% usklađeno s EU-taksonomijom" ili, drugim riječima, udio održivih ulaganja pri ulaganju u ovu tvrtku iznosi 60%.

KATEGORIJA B

Financijski instrumenti kojima se nastoji ostvariti minimalni udio održivih ulaganja kako je definirano u Uredbi o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga (SFDR).

Ti financijski instrumenti predstavljaju ulaganja u gospodarsku djelatnost koja doprinosi postizanju ekološkog cilja (mjereno npr. ključnim pokazateljima učinkovitosti resursa u pogledu upotrebe energije, obnovljivih izvora energije itd.) ili postizanju socijalnog cilja (npr. ulaganja koja doprinose borbi protiv nejednakosti ili koja promiču socijalnu koheziju, socijalnu integraciju i radne odnose itd.) pod uvjetom da takva ulaganja ne utječu znatno ni na jedan od tih ciljeva i da tvrtke u koje se ulažu primjenjuju prakse dobrog upravljanja kao što su dobre upravljačke strukture, odnosi sa zaposlenicima, nagrađivanje osoblja i izvršavanje poreznih obveza.

Izračun udjela održivih ulaganja slijedi istu logiku kao i gornji primjer. To znači da je kod proizvoda koji iskazuje 60% održivih ulaganja u skladu sa SFDR uredbom uloženo 60% ukupnog novca u aktivnosti koje ispunjavaju definiciju održivih ulaganja kako je utvrđeno u Uredbi o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga.

Trenutačni izazov pri izračunu tog udjela održivih ulaganja jest činjenica da su ti izračuni također vrlo složeni u pogledu podataka. Ako financijski proizvod, na primjer, ima kao svoj cilj smanjenje emisija ugljika, taj cilj treba uključiti i cilj izloženosti niskim emisijama ugljika radi postizanja dugoročnih ciljeva u pogledu globalnog zagrijavanja koji su utvrđeni Pariškim sporazumom. To, s druge strane, ponovno ovisi o tvrtkama u koje se ulaže koje trebaju objaviti relevantne podatke, što trenutno može učiniti samo mali broj, i to prilično velikih tvrtki.

KATEGORIJA C

Financijski instrumenti koji uzimaju u obzir glavne štetne učinke (PAI) na čimbenike održivosti, pri čemu klijent određuje najrelevantniji učinak.

Glavni štetni učinci na održivost (Principal Adverse Impact = PAI) su učinci odluka o ulaganju koje dovode do negativnih učinaka na okolišna pitanja, socijalna pitanja i pitanja zaposlenika, poštivanja ljudskih prava, pitanja borbe protiv korupcije i podmićivanja.

PAI koji se odnose na ulaganja u trgovačka društva obuhvaćaju sljedećih pet pokazatelja:

- Emisije stakleničkih plinova,
- Bioraznolikost
- Otpad
- Voda
- Socijalna pitanja i pitanja zaposlenika.

PAI koji se odnose na ulaganje u državne instrumente, kao što su državne obveznice, obuhvaćaju sljedeća dva posebna pokazatelja:

- Okolišni, npr. intenzitet emisija stakleničkih plinova
- Socijalni, odnosno zemlje izložene socijalnim kršenjima kao što su kršenja načela Globalnog sporazuma UN-a o ljudskim pravima, radničkim pravima i borbi protiv korupcije.

PAI koji se odnose na ulaganje u nekretnine, kao što su nekretninski investicijski fondovi, obuhvaća sljedeća dva posebna pokazatelja:

- Izloženost fosilnim gorivima kroz nekretninsku imovinu, primjerice od strane stanara koji koriste fosilna goriva
- Ulaganje u energetske neučinkovite nekretninske imovine.

Općenito, uzimanje u obzir PAI učinaka moguće je putem prvorazrednih tvrtki (odabrana poduzeća koja su predvodnici u provedbi zahtjeva u pogledu ESG-a u svojem sektoru), primjenom kriterija isključenja (ne ulaže se u poduzeća koja se bave, npr. ugljenom, duhanom, fosilnim gorivima) i/ili strategija politike uključivanja.

Stoga se financijskim instrumentom kod kojeg se uzima u obzir PAI, nastoji izbjeći izazivanje negativnih učinaka ulaganja na održivost.

Tijekom savjetodavnog sastanka možete izraziti sklonost izbjegavanju negativnog utjecaja kao što su emisije stakleničkih plinova ili bilo kojeg drugog PAI učinka.

Zbog nedostatka dostupnih podataka i pouzdanosti podataka u vezi s izračunima u pogledu taksonomije i SFDR regulative, velika većina proizvoda koje vam trenutno možemo ponuditi su proizvodi koji uzimaju u obzir PAI. Trenutno surađujemo s proizvođačima proizvoda na povećanju asortimana proizvoda u pogledu svih definicija održivosti, ali moramo naglasiti kako je potrebno neko vrijeme kako bi došlo do napretka, osobito s obzirom na vrijeme potrebno tvrtkama u koje se ulaže da objave potrebne podatke.

➤ Na koji se način VAŠE preferencije u pogledu održivosti odražavaju u našem procesu investicijskog savjetovanja?

Tijekom pružanja investicijskog savjetovanja, Raiffeisenbank Austria d.d. kao kreditna institucija dužna je utvrditi želite li da u Vašim ulaganjima uzmemo u obzir prethodno opisanu održivost proizvoda i koliko Vam je ovo pitanje važno prilikom ulaganja Vašeg kapitala.

Vaš osobni financijski savjetnik prvo će razmotriti Vaše tradicionalne kriterije ulaganja, primjerice rizike, prije nego što procijeni Vaše preferencije u smislu održivosti. Preferencije u pogledu održivosti smatraju se dodatnom razinom kriterija primjerenosti i one ne mijenjaju tradicionalne kriterije ulaganja koje ste već izrazili i koje smo prethodno uzeli u obzir.

Kako bi se razmotrile Vaše potencijalne preferencije u pogledu održivosti, prvo ćemo Vam postaviti pitanje imate li preferencije u pogledu održivosti.

- Ako nemate preferencije u pogledu održivosti ili ne želite odgovoriti, Vaš financijski savjetnik moći će preporučiti proizvode sa i bez značajki povezanih s održivošću koje zadovoljavaju sve Vaše tradicionalne kriterije primjerenosti, primjerice rizike, te pojasniti značajke održivosti proizvoda/portfelja, ako je relevantno. Možete slobodno odabrati proizvod koji najviše odgovara Vašim potrebama, bez obzira na kriterije održivosti.
- Ukoliko ste zainteresirani za ovu temu, ali ne želite dalje navesti bilo kakve preferencije u pogledu održivosti (kao što su postoci, minimalni omjeri, Taksonomija / SFDR ili PAI), dobit ćete izbor različitih proizvoda koji zadovoljavaju sve Vaše tradicionalne kriterije primjerenosti kao što su rizici, te će biti prikazana obilježja u pogledu održivosti svakog proizvoda. Moći ćete odabrati proizvod/portfelj s onim obilježjima održivosti koji najviše zadovoljavaju Vaše potrebe. Međutim, također ćete, ukoliko želite, moći odabrati proizvod bez obilježja održivosti.
- Ukoliko imate preferencije u pogledu održivosti i želite o njima detaljnije raspraviti, vodit ćemo Vas kroz cjelovit proces i imat ćete mogućnost detaljnije definirati sva obilježja održivosti. To uključuje postotak proizvoda unutar Vašeg ukupnog ulaganja koji zadovoljavaju Vaše naznačene preferencije u pogledu održivosti ("Udio portfelja"), kao i minimalne udjele u pogledu EU taksonomije i SFDR, kao i PAI. Naknadno će se izvršiti provjera proizvoda s obzirom na Vaše navedene karakteristike održivosti kako bi se dobila pozitivna procjena primjerenosti.

Pregled ponude fondova u Raiffeisenbank Austria d.d.

Raiffeisen Sustainable Solid (Raiffeisen Invest d.o.o.)
Raiffeisen Sustainable Mix (Raiffeisen Invest d.o.o.)
Raiffeisen Sustainable Equities (Raiffeisen Invest d.o.o.)
Raiffeisen Flexi Sustainable Bond (Raiffeisen Invest d.o.o.)
Raiffeisen Sustainable European Equities (Raiffeisen Kapitalanlage GmbH)
Raiffeisen Sustainable US Equities (Raiffeisen Kapitalanlage GmbH)
Raiffeisen Sustainable EmergingMarkets Equities (Raiffeisen Kapitalanlage GmbH)
Raiffeisen-EmergingMarkets-ESG-Transformation-Bond (Raiffeisen Kapitalanlage GmbH)
Raiffeisen ESG Euro Bonds (Raiffeisen Kapitalanlage GmbH)